

М. М. Комариця

Мовчан Юліан Григорович

МОВЧАН Юліан Григорович (псевд.: С. Мурашка, Ю. Польовий, Ю. Соняшний; 19. 02. 1913, с. Зороків, нині Черняхів. р-ну Житомир. обл. – 06. 01. 2002, містечко Воррен побл. м. Детройт, шт. Мічиган, США) – лікар, прозаїк, публіцист. Член Об'єдн. укр. письменників «Слово». Навч. на вечір. відділі Укр. інституту журналістики в Харкові (1933–35), у 2-му Харків. (1937–41) та Львів. (1941–43) мед. інститутах. Від 1927 – кор. г. «Радянська Волинь». 1930 переїхав до Харкова, рятуючись від депортації як «син розкуркуленого селянина», де працював на ф-ці «Червона нитка», був секр. однойм. фабрич. багатотираж. газети, літ. працівником г. «Червоний пекар», «Червоний трамвайник», «Тіняковка», ред. г. «Техніка», «Харківський паровозник». Друкувався в часописах «На зміну», «Геть неписьменність», «Соціалістична Харківщина». Мед. практику проходив у Нар. лічниці Львова, лікарнях Тернополя, м. Сколе (Львів. обл.), м. Новий Сонч (Польща). Влітку 1944 виїхав на Захід, працював у Братиславі, згодом – Мельку (Австрія) та Ляймі (Німеччина). Від весни 1945 – у Мюнхені, лікар Укр. мед.-харитатив. служби. Від березня 1949 – у США, був лікарем у шпиталях міст Секаусус і Елізабет (шт. Нью-Джерсі). 1952 нострифікував лікар. диплом, працював у містах шт. Огайо – Клівленді, Малінті й Оквуді, 1960–87 – у м. Македонія. Віцепрезидент відділу здоров'я Павлін. р-ну (1957–60) та чл. Мед. асоц. шт. Огайо. Співпрацював із ред. г. «Визвольний шлях» (Лондон), «Гомін України» (Торонто), «Народня воля» (Скрантон), «Свобода» (Нью-Йорк), «Українське життя» (Чикаго), «Українські вісті» (Детройт), ж. «Лис Микита» (Нью-Йорк, Детройт), «Нові дні» (Торонто). Автор спогадів про Андрея Шептицького, лікарів М. Панчишина, Б. Андрієвського, М. Корниліва, А. Ластовецького, а також низки розвідок на сусп., політ., мед. та літ. теми, зокрема брошур англ. та іспан. мовами: «Antisemitism – what cause? What are its roots? How to cure it?»

(«Антисемітизм – що є причиною його? Яке його коріння? Як його вилікувати?», 1984), «El Antisemitismo» («Антисемітизм», 1985; обидві – Буенос-Айрес). У рідному селі на будівлі школи, де навч. М., встановлено мемор. дошку.

Основні праці

Як лікувати себе та інших в наглих випадках. Мюнхен, 1946; Що варто б знати. Торонто, 1966; Записки лікаря. Буенос-Айрес, 1970; Незабутнє і непростене. Буенос-Айрес, 1982; 1992; Мої подорожі довкола світу. Нью-Йорк, 1985; Збірка оповідань. Нью-Йорк, 1988; Варто знати. Ж., 2013.

Рекомендована література

1. Пундій П. Доктор Юліан Мовчан // Лікар. вістник. 1983. Ч. 3(108); Сорока П. Юліан Мовчан: нарис життя і творчості. Т., 1998;
2. Тимочко М. Юліан Мовчан – лікар і громадський діяч (до 100-річчя від дня народження) // Наук. зап. Нац. університету «Остроз. академія». Сер. Істор. науки. 2013. Вип. 21;
3. Пундій.

Бібліографічний опис:

Мовчан Юліан Григорович / М. М. Комариця // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-68195>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).